

АГЕНЦИЈА ЗА БАНКАРСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

**Одговори на примједбе, коментаре и приједлоге достављене у оквиру
јавне расправе о нацрту Одлуке о управљању кредитним ризиком и
утврђивању очекиваних кредитних губитака**

Бања Лука, јун 2026. године

УВОД

Дана 02.02.2026. године Агенција за банкарство Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) је писаним путем обавијестила банке са сједиштем у Републици Српској да је објављен нацрт Одлуке о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака (у даљем тексту: Одлука), на интернет страници Агенције (www.abrs.ba), у одјељку Прописи у припреми.

Мишљења, приједлози и примједбе на предложени нацрт могли су се доставити до 13.02.2026. године на *e-mail* адресу regulativa@abrs.ba.

У току јавне расправе запримили смо питања од стране банака, те смо сваком питању приступили са дужном пажњом, и након разматрања и усаглашавања дали додатна појашњења кроз одговоре на питања или извршили корекције гдје је то сматрано потребним.

1. Приједлог одредбе упућен у јавну расправу

Појмови

Члан 2.

(1) Појмови који се користе у овој одлуци имају сљедећа значења:

16) **Пројектно финансирање** подразумева финансирање свих активности микро, малих, средњих и великих привредних друштава (укључујући друштва основана с посебном намјеном за пројект) која су укључена у пројекте у којима финансијска отплата кредита примарно зависи од новчаног тока од пројекта.

19) **Значајни раст каматне стопе** у смислу ове одлуке је примијењена промјена каматне стопе код које раст тренутне ефективне каматне стопе за појединачну кредитну изложеност износи 200 и више базних поена у односу на ефективну каматну стопу за дату изложеност у тренутку почетног признавања финансијског инструмента. Ефективна каматна стопа има исто значење као у Упутству.

1.1. Коментари и упити у јавној расправи

1.1.1. Питање/коментар/сугестија

Достављено је питање везано за дефиницију пројектног финансирања у смислу да ли наведено значи да се привредним друштвима, у којим би финансијска отплата кредита зависила од новчаног тока од пројекта, не могу одобрити други производи банке дефинисани каталогом производа (нпр. инвестициони кредит, револвинг или др.) већ само кредит за пројектно финансирање.

1.1.2. Одговор

Чланом 2. тачком 16. Одлуке уведена је дефиниција пројектног финансирања као појма који је и раније био заступљен у оквиру Одлуке, и то у контексту примјене додатних захтјева приликом процјене кредитне способности дужника, као и процјене постојања значајних финансијских потешкоћа. Наведена дефиниција не имплицира да пројектно финансирање представља посебну врсту производа у каталогу производа банке, већ означава да се свака изложеност одобрена с циљем финансирања одређеног пројекта, без обзира на њен назив у каталогу банке, третира као пројектно финансирање. Самим тим Одлуком се не имплицира ни ограничење да банка привредном друштву, поред изложености у виду пројектног финансирања, не може одобрити и друге изложености у складу са својим каталогом производа.

1.1.3. Питање/коментар/сугестија

Достављено је питање везано за дефиницију значајног раста каматне стопе у смислу да ли се иста односи на кредитне изложености код којих је уговорена промјенљива каматна стопа или се односи и на изложености са фиксном каматном стопом код којих се ЕКС мијења (иако НКС остаје непромијењена) с обзиром на измјене других уговорених услова (нпр. уговорена рочност). Достављено је питање да ли се примијењена промјена каматне стопе у дефиницији, а везано за примјену чланова 24. и 25. Одлуке, посматра и мјери у тренутку када се врши усклађивање каматне стопе са Еугібогом. Додатно, дат је приједлог допуне дефиниције у смислу да се провјера значајног раста каматне стопе врши на основу ефективне или номиналне каматне стопе.

1.1.4. Одговор

Намјера прописивања појма значајног раста каматне стопе је била да се у оквиру важећег регулаторног оквира препозна кредитно-каматни ризик везан за изложености са промјенљивом каматном стопом у смислу члана 144. став 3. Закона о банкама Републике Српске, полазећи од чињенице да промјена каматних стопа представља релевантан фактор који може довести до значајног повећања терета отплате дуга у условима неповољних кретања на тржишту. С тим у вези изложености са фиксном каматном стопом, код којих је промјена ефективне каматне стопе посљедица измјене других уговорених услова, нису предмет ове дефиниције узимајући у обзир да исто представља модификацију оригиналног уговора и као такво подлијеже засебном регулаторном третману.

У смислу примјене дефиниције значајног раста каматне стопе, иста треба да обухвати све кредитне изложености са промјенљивом каматном стопом код којих је разлика између тренутне ефективне каматне стопе и ефективне каматне стопе у тренутку почетног признавања 200 и више базних поена, те се наведена разлика између тренутне ефективне каматне стопе и ефективне каматне стопе у тренутку почетног признавања, у контексту примјене чланова 24. и 25. Одлуке, посматра и мјери у тренутку утврђивања очекиваних кредитних губитака. С тим у вези, примијењена промјена каматне стопе из саме дефиниције већ је садржана у оквиру тренутне ефективне каматне стопе.

Што се тиче приједлога банке за допуном дефиниције, Агенција захваљује на достављеном приједлогу, али након разматрања исте, задржава постојећу дефиницију.

2. Приједлог одредбе упућен у јавну расправу

Одобравање изложености

Члан 7.

- (13) Додатно везано за примјену става 6. овог члана, процјену кредитне способности дужника који је основан у претходне двије године од дана када се врши процјена (новоосновани пословни субјекти), у случају пројектног финансирања, као и у случају кредитирања некретнина у фази изградње, банка врши на основу процјене могућности тог дужника да оствари адекватне токове готовине који обезбјеђују благовремено измиривање обавеза по уговореној динамици отплате потраживања. Приликом вршења те процјене банка узима у обзир најмање:

...

- 4) у случају некретнина у фази изградње:

1. процјену будућих новчаних токова од некретнине у изградњи (пословни план, финансијске пројекције, оцјену периода враћања улагања, анализу осјетљивости пројекта на ризике и слично),
2. утврђивање да дужник има приступ градитељима, архитектама, инжињерима и извођачима за изградњу некретнине, има или је у могућности добити све потребне дозволе и потврде за изградњу у будућности како пројект напредује,
3. информације о сваком пројекту у току у којем учествује дужник.

2.1. Коментари и упити у јавној расправи

2.1.1. Питање/коментар/сугестија

Достављен је коментар да се дефинише појам „некретнина у изградњи“ с обзиром да су предметним чланом некретнине у изградњи одвојене од пројектног финансирања.

2.1.2. Одговор

Регулаторни захтјеви који се односе на некретнине у фази изградње уведени су са циљем препознавања и адекватног адресирања ризика повезаних са изложеностима из којих се некретнине у фази изградње финансирају, при чему се полази од чињенице да се профил ризика значајно разликује у зависности од фазе животног циклуса тог пројекта. У том смислу, наглашава се да се процјена кредитне способности дужника треба спроводити у складу са фазом изложености, односно током фазе изградње и након завршетка изградње, када се предметна изложеност, по правилу, трансформише у кредит за пословну некретнину или стамбену некретнину које генеришу приход. Самим тим обухваћене су само некретнине у изградњи које доносе приход, а изузете оне у којима ће се обављати редовна пословна дјелатност као и некретнине у којима ће се становати. Испуњење кредитних обавеза по тој изложености битно зависи од новчаних токова остварених од тих некретнина којима је та изложеност осигурана, а који су у великој мјери зависни од кретања на тржишту.

Иако пројектно финансирање носи сличне ризике као и финансирање некретнина у фази изградње, с обзиром да пројекат треба „сам себе отплаћивати“ ове категорије се не могу поистовјетити, и пројектно финансирање представља ширу дефиницију. Пројектно финансирање представља облик специјализованог финансирања, било да се ради о изградњи новог објекта или постројења, рефинансирању постојећих пројеката, или развоју и стицању великих и комплексних инфраструктурних капацитета.

Сврха регулаторног препознавања некретнина у изградњи које постају некретнине које генеришу приход огледа се у обезбјеђивању да банке на адекватан и систематичан начин приступе идентификацији ових изложености и мјерењу повезаног кредитног ризика, имајући у виду да ће наведене изложености у будућем периоду као засебна категорија бити препознате и бити предмет усклађивања са европским регулаторним оквиром у дијелу израчунавања адекватности капитала. Некретнине у изградњи ће бити обухваћене засебно, наспрам категорије пројектног финансирања као подврсте специјализованог финансирања.

Агенција дјелимично прихвата приједлог, те ће у релевантним одредбама поред некретнина у фази изградње стајати да је ријеч о некретнинама у изградњи које након изградње постају некретнине које доносе приход.

3. Приједлог одредбе упућен у јавну расправу

Систем раног упозорења на повећање кредитног ризика

Члан 10.

- (1) Банка је дужна успоставити систем раног упозорења који омогућава правовремену идентификацију дужника код којих је присутан повећани кредитни ризик и водити евиденцију о тим изложеностима, те они за које је утврђено значајно повећање кредитног ризика морају бити уврштени на листу дужника које је потребно посебно пратити од стране банке (енгл. *watch list*).

3.1. Коментари и упити у јавној расправи

3.1.1. Питање/коментар/сугестија

Достављен је приједлог везано за допуну члана 10. става 1. Одлуке, у смислу да параметри који се користе у правовременој идентификацији повећаног кредитног ризика требају и јасно упућивати на погоршање финансијског положаја дужника, с обзиром да се исти могу мијењати због различитих околности, не искључиво околности везаних за датог клијента (наводи се промјена PD параметра у контексту примјене члана 20. став 4. тачка 1. Одлуке). Додатно, достављено је питање да ли је дозвољен услог прага материјалности у контексту уврштавања изложености на WL, односно приједлог да се исто уврсти.

3.1.2. Одговор

С обзиром да је чланом 20. став 4. тачка 1. Одлуке као индикатор за утврђивање значајног повећања кредитног ризика дефинисано повећање PD параметра у складу са интерном методологијом банке, Агенција сматра да банка својим интерним актом може дефинисати које су и колике промјене PD параметра релевантне за препознавање значајног повећања кредитног ризика.

Што се тиче материјалности у контексту уврштавања на WL, имајући у виду да је наведени механизам уједно повезан са SICR критеријумом, Агенција сматра да би увођење прага материјалности могло довести до неуједначене праксе и потцјењивања раних сигнала повећаног кредитног ризика за потенцијално велики број малих изложености, те стога не налази основ за прихватање приједлога.

4. Приједлог одредбе упућен у јавну расправу

Поступање са неквалитетним изложеностима

Члан 11.

(5) У својим интерним актима у вези с поступањем са неквалитетним изложеностима банка је дужна:

...

3) прописати критеријуме, поступак и нивое одлучивања за рачуноводствени отпис изложености у статусу неизмирења обавеза, при чему је дужна да:

1. изврши рачуноводствени отпис билансне изложености годину дана након што је банка књиговодствено евидентирала очекиване кредитне губитке у висини од 100% бруто књиговодствене вриједности те изложености и исту прогласила у потпуности доспјелом и покренула активности наплате путем суда, осим изложености по основу финансијског лизинга,

4.1. Коментари и упити у јавној расправи

4.1.1. Питање/коментар/сугестија

Достављени су приједлози банака за изузеће услова покретања активности наплате путем суда у контексту рачуноводственог отписа изложености, с обзиром на значајне трошкове покретања и вођења поступка, а гдје се искуствено показало да је већина тих пласмана у случају клијената физичких лица окончана без наплате (ријеч је о пласманима без материјалног колатерала, мање вриједности и сл.), као и тога да банка ове активности може покренути и након рачуноводственог

отписа изложености. Додатно, постављена су питања да ли сви прописани услови морају бити испуњени да би се извршио рачуноводствени отпис изложености као и приједлог да се прецизира шта је прихватљив валидан доказ о покренутим активностима наплате путем суда.

4.1.2. Одговор

Уважавајући приједлоге примљене у процесу јавне расправе везано за ову одредбу, те чињенице да би прописивање интерног прага материјалности за покретање поступка наплате путем суда у контексту рачуноводственог отписа од стране Агенције довело до неуједначене праксе банака, Агенција дјелимично уважава сугестије и коначан текст одлуке обухватиће захтјев да је банка дужна интерним актима прописати поступке наплате ових изложености прије рачуноводственог отписа.

Што се тиче питања везаног за испуњеност услова, исто је важеће и по постојећој Одлуци, а појашњено и кроз јавну расправу која је везана за првобитну Одлуку (из 2019. године), гдје је наведено да ће банка бити у обавези да изврши рачуноводствени отпис билансне изложености двије године (сада годину дана) након посљедњег од наведена два догађаја, како би се избјегле ситуације да се врши отпис изложености клијената који због дефинисаног бројача дана имају велики број дана кашњења (јер нису успјели смањити своје доспјеле неизмирене обавезе испод дефинисаног прага материјалне значајности), али ипак континуирано врше отплату дијела својих обавеза према банци. Односно, поред услова књиговодственог евидентирања очекиваних кредитних губитака у висини од 100% бруто књиговодствене вриједности изложености услов је и да банка мора изложеност прогласити у потпуности доспјелом.

5. Приједлог одредбе упућен у јавну расправу

Поступање са реструктурираним изложеностима

Члан 12.

(9) Банка је дужна детаљно анализирати и утврдити евентуално постојање мјера реструктурирања на појединачној основи у случају сљедећих околности које представљају показатеље да су можда одобрене мјере реструктурирања:

...

4) повећање PD параметра на основу интерног рејтинга дужника додијељеног од стране банке током три мјесеца прије модификације уговора,

5.1. Коментари и упити у јавној расправи

5.1.1. Питање/коментар/сугестија

Достављено је питање банке да ли банка може интерно да дефинише праг за повећање PD параметра или се свако повећање PD параметра мора уобзирити при анализи постојања мјера реструктурирања.

5.1.2. Одговор

Банка треба интерно да дефинише праг за повећање PD параметра, а за потребе анализирања евентуалног одобрења мјера реструктурирања.

6. Приједлог одредбе упућен у јавну расправу

Кредитно-девизни ризик и кредитно-каматни ризик

Члан 15.

(8) Анализа изложености кредитном ризику у складу са чланом 9. ове одлуке, између осталог, треба да укључи план за управљање кредитно-каматним ризиком, који минимум треба да садржи:

- 1) поређење постојећег нивоа каматних стопа у односу на нивое каматних стопа у тренутку почетног признавања финансијских инструмената,
- 2) пројекције повећања каматних стопа и ефекте тог повећања на кредитни ризик,
- 3) мјере које ће банка предузимати за управљање кредитног-каматним ризиком, укључујући и посљедице које ће поменуте мјере имати за кориснике кредита.

6.1. Коментари и упити у јавној расправи

6.1.1. Питање/коментар/сугестија

Достављена су питања банака везано за план за управљање кредитно-каматним ризиком, у смислу шта је референтни датум у односу на који банке сачињавају наведени план, која је фреквенција ажурирања плана, како поступати у случајевима када банка не располаже нивоом каматне стопе у тренутку почетног признавања, који је третман репрограмираних/рефинансираних пласмана?

6.1.2. Одговор

Захтјев за сачињавање плана за управљање кредитно-каматним ризиком у оквиру члана 15. Одлуке представља преношење захтјева који је већ прописан чланом 6. Одлуке о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа, с обзиром да је иста на снази до 30.06.2026. године. Разлика у односу на важећи захтјев који се односи на предметни план огледа се у томе што су предмет овог плана само кредитне изложености са промјенљивом каматном стопом и то што се посматра промјена у нивоу каматне стопе у односу на датум почетног признавања истих.

Израда Плана управљања кредитно-каматним ризиком очекује се најкасније до краја текуће године. План ће се ажурирати у случају настанка догађаја који би могли значајно утицати на извршење плана или захтијевати његову измјену. Банке ће вршити преиспитивање и, по потреби, ажурирање плана у случају појаве значајних негативних осцилација у очекиваним кретањима каматних стопа, односно уколико такве промјене могу имати материјалан утицај на ниво и профил кредитно-каматног ризика.

Приликом израде и ажурирања Плана посматраће се искључиво тренд раста каматних стопа, с обзиром на то да је наведени тренд релевантан за кредитно-каматни ризик у контексту кредитних изложености.

Што се тиче случајева када банка не располаже нивоом каматне стопе у тренутку почетног признавања, исто би требало представљати изузетак, а не правило (нпр. у случају миграција података на нови систем за одређен број партија) и у таквим околностима банка је дужна да примијени најадекватније расположиво рјешење.

У контексту репрограмираних/рефинансираних пласмана, исти се у оквиру Одлуке посматрају у оквиру модификације оригиналних уговора и као такви подлијежу засебном регулаторном третману.

7. Приједлог одредбе упућен у јавну расправу

Управљање моделима за процјену кредитног ризика и моделима параметара кредитног ризика

Члан 17.

- (2) У случајевима када не располаже адекватном временском серијом интерних податка, нпр. довољним бројем записа о случајевима статуса неизмирења обавеза, банка може развој модела за процјену кредитног ризика или модела параметара кредитног ризика засновати и на екстерним подацима, при чему је дужна документовати да употребом интерних података није могуће осигурати стабилан и предиктиван модел. Банка је дужна осигурати могућност реконструкције модела развијеног на екстерним подацима.
- (4) Управа банке дужна је, прије давања сагласности за коришћење модела, прегледати резултате валидације модела као и све дате препоруке, те осигурати да модел након усвајања пролази континуирану периодичну провјеру.
- (5) Банка је дужна на годишњем нивоу успоставити процес планирања развоја и валидације модела процјене кредитног ризика и модела параметара кредитног ризика.
- (10) Банка је дужна обавијестити Агенцију:
- 1) о измјенама методологија за развој и валидацију модела за процјену кредитног ризика и модела параметара кредитног ризика најкасније 30 дана прије дана примјене, уз достављање информације о разлозима измјена, а која садржи адекватне анализе о измјенама и ефектима истих на процјену очекиваних кредитних губитака и на све друге релевантне индикаторе и параметре на које наведена измјена утиче.
 - 2) у року од пет дана од датума примјене о редовним ажурирањима модела за процјену кредитног ризика и модела параметара кредитног ризика, укључујући и ажурирање макроекономских модела, а која резултирају промјенама износа очекиваних кредитних губитака за пет процентних поена или више у односу на претходно утврђену вриједност, посматрано на нивоу појединачне хомогене групе изложености.

7.1. Коментари и упити у јавној расправи

7.1.1. Питање/коментар/сугестија

Достављена су питања банака везана за појам екстерних података, у смислу да ли банка треба користити јавно доступне податке или може користити податке упоредивих чланица банкарске групе, те да ли је у реду да се користи техника *oversampling* или *SMOTE (synthetic minority oversampling technique)* гдје би се вјештачким путем повећао број дифолтера на основу постојећих података, односно да ли се вјештачки подаци могу сматрати екстерним подацима.

7.1.2. Одговор

Уопштено посматрано, у оквиру система управљања моделима за процјену кредитног ризика и моделима параметара кредитног ризика, примарно се препоручује ослањање на интерне податке, под условом да су исти релевантни, поуздани и репрезентативни за конкретни портфолио и пословни модел банке. Банке се, у том смислу, подстичу на систематично и континуирано прикупљање интерних података неопходних за развој, унапређење и валидацију модела.

За портфолије који се одликују ниском стопом статуса неизмирења обавеза, као и у другим околностима у којима банка не располаже адекватном и довољно дугом временском серијом интерних података, дозвољено је коришћење екстерних података, уз примјену одговарајућег нивоа додатног конзерватизма. При томе неопходно је обезбиједити упоредивост екстерних података са

интерном методологијом банке, укључујући дефиниције статуса неизмирења обавеза и друге релевантне елементе методолошког оквира.

Нагласак овог става не би требао бити на самом извору екстерних података (нпр. да ли су јавно доступни или не), већ на њиховој релевантности, квалитету и примјењивости у контексту конкретних модела банке.

С тим у вези, банке су дужне да обезбиједи:

- досљедан и методолошки утемељен процес мапирања између интерних и екстерних података током времена, који обезбјеђује адекватан ниво предиктивне способности модела;
- свеобухватну документованост поступка мапирања, укључујући идентификацију и анализу свих уочених разлика између екстерних и интерних података, као и процјену њиховог утицаја на резултате модела.

Техника *oversampling*, којом се статистичким путем повећава број опсервација са статусом неизмирења обавеза, не сматра се коришћењем екстерних података.

7.2.1. Питање/коментар/сугестија

Достављено је питање банке шта се сматра под континуираном периодичном провјером у смислу захтјева члана 17. става 4. Одлуке, односно да ли је то редовна годишња валидација модела.

7.2.2. Одговор

Банчино тумачење је исправно.

7.3.1. Питање/коментар/сугестија

Достављено је питање банке шта се сматра под процесом планирања развоја и валидације модела, у контексту члана 17. става 5. Одлуке, односно да ли је то дефинисање у ком временском периоду ће бити извршено ажурирање и валидација модела и уколико модел не прође валидацију да се ради рекалибрација или поновни развој модела или то треба да буде документ у ком треба да буде план како ће се радити развој модела у случају да не прође валидацију.

7.3.2. Одговор

Члан 17. Одлуке уведен је с циљем регулаторног прописивања већ успостављених процеса и пракси банака у области управљања моделима за процјену кредитног ризика и моделима параметара кредитног ризика.

Ставом 5. наведеног члана прописује се обавеза банака да успоставе структуриран и документован процес развоја модела, да обезбиједи редовну и независну валидацију, као и да дефинишу систематски приступ планирању измјена и унапређења модела.

Банка је дужна да интерним актом, односно одговарајућим интерним актима, јасно утврди:

- који модели ће бити предмет редизајна, рекалибрације, проширења на нове портфолије или укидања;
- разлоге и обим планираних методолошких измјена;
- временску динамику реализације активности;
- расподјелу надлежности и одговорности у оквиру организационе структуре.

Од банака се, такође, очекује спровођење редовне годишње валидације модела, као и планирање и спровођење ad hoc валидација у случају значајних измјена модела, уоченог погоршања перформанси, изражених макроекономских шокова или других релевантних околности које могу утицати на поузданост и стабилност резултата модела.

Интерни акт којим се уређује наведена област треба бити формално усвојен од стране надлежног органа банке. Банка је обавезна да води евиденцију о реализацији планираних активности, укључујући образложење евентуалних одступања од утврђеног плана, чиме се обезбјеђује доказ да модели нису статичне категорије, већ предмет континуираног праћења, преиспитивања и унапређења у складу са регулаторним захтјевима и праксом управљања ризиком модела.

7.4.1. Питање/коментар/сугестија

Достављена су питања банака везано за примјену члана 17. става 10. тачке 1. у смислу да ли се исто односи на редовна годишња ажурирања методологија, односно да ли је потребно да се иста доставља уколико измјена не подразумијева значајне ефекте, да ли је потребно чекати са примјеном методологије до добијања сагласности од Агенције или се ово односи на само на информисање Агенције, као и приједлог да се прецизира шта се подразумијева под измјеном методологије с обзиром на бројност редовних активности ажурирања без суштинске измјене методолошког оквира.

7.4.2. Одговор

Предметном тачком става 10. члана 17. Одлуке Агенција има за циљ увођење формализоване праксе благовременог обавјештавања од стране банака у вези са измјенама методологија за развој и валидацију модела. Наведена обавеза односи се на суштинске измјене методолошког оквира, чијом се примјеном остварују ефекти на очекиване кредитне губитке. При томе, банка може интерном методологијом дефинисати праг значајности поменутих ефеката. Прописивањем рока од 30 дана прије планиране примјене измјена Агенцији се омогућава да у остављеном временском периоду изврши анализу достављене документације и релевантних података, те да, уколико оцијени потребним, затражи додатна појашњења.

Наведена обавеза уведена је са сврхом информисања и континуираног праћења развоја моделског оквира банака.

7.5.1. Питање/коментар/сугестија

Достављено је питање банке везано за примјену тачке 2. става 10. члана 17. Одлуке у смислу да ли се рок од пет дана односи на радне или календарске дане (банка наводи примјер датума примјене модела 30.06.2026. године а сам обрачун за тај финансијски датум неколико дана касније), као и приједлог банке да се промјене износа очекиваних кредитних губитака за пет процентних поена или више у односу на претходно утврђену вриједност не посматрају на нивоу хомогене групе (с обзиром да поједине хомогене групе због малог броја клијената могу проузроковати значајне промјене у очекиваним кредитним губицима) већ на нивоу PD модела или сегмената правних и физичких лица или на нивоу фазе кредитног ризика.

7.5.2. Одговор

Обавеза обавјештавања условљена је примјеном редовног ажурирања модела које за посљедицу има повећање износа обрачунатих очекиваних кредитних губитака за пет процентних поена или више у односу на претходно утврђену вриједност. Сходно томе, рок од пет дана почиње да тече од момента када банка утврди, обрачуна и евидентира промјену која достиже или прелази наведени праг. Под роком од пет дана подразумијевају се календарски дани, с тим да се, уколико посљедњи дан рока пада на нерадни дан или дан викенда, рок продужава до првог наредног радног дана.

У односу на достављени приједлог, Агенција се захваљује на изнесеним запажањима, али не сматра оправданим изузимање обавезе обавјештавања у ситуацијама када су значајне промјене посљедица малог броја клијената у оквиру одређене хомогене групе. Иако је разумљива намјера банке да укаже на релативну значајност таквих промјена са аспекта потребе за обавјештавањем, након разматрања навода Агенција остаје при свом првобитном ставу.

8. Приједлог одредбе упућен у јавну расправу

Ниво кредитног ризика 2 Члан 20.

(4) Банка је дужна да интерним актима дефинише остале индикаторе за утврђивање значајног повећања кредитног ризика из става 1. овог члана (енгл. *Significant Increase of Credit Risk – SICR*), и при томе узме у обзир најмање сљедеће индикаторе:

1) повећање PD параметра (исказано као стопа флукуације, односно промјене у PD параметру у односу на PD при почетном признавању, као и разлика између PD на датум мјерења и PD при почетном признавању) у складу са интерном методологијом банке,

8.1. Коментари и упити у јавној расправи

8.1.1. Питање/коментар/сугестија

Достављена су питања банака у смислу да ли ће се као индикатор за утврђивање значајног повећања кредитног ризика посматрати истовремено и апсолутна и релативна промјена PD параметра у односу на почетно признање, или појединачне вриједности апсолутне или релативне промјене PD параметра или као индикатор банка може користити једну од датих промјена. Дат је и приједлог да се одредба измијени у смислу да обухвата промјену PD параметра у апсолутном износу или промјену у релативном износу с обзиром на конзервативност у односу на примјену само једног критеријума, или оба критеријума истовремено.

8.1.2. Одговор

Измјена предметне тачке става 4. члана 20. Одлуке уведена је да би се нагласило да је повећање PD параметра потребно пратити и као апсолутну и као релативну промјену, при чему се при настанку првог од поменутих услова сматра да је наступило значајно повећање кредитног ризика. Агенција самим тим прихвата сугестије банака и одредба у коначном тексту Одлуке гласиће:

„повећање PD параметра (исказано као стопа флукуације, односно промјене у PD параметру у односу на PD при почетном признавању, као и разлика између PD на датум мјерења и PD при почетном признавању) у складу са интерном методологијом банке, при чему се сматра да је дошло

до значајног повећања кредитног ризика уколико је испуњен најмање један од наведених критеријума,“. Уколико тренутно нису развијене граничне вриједности (или апсолутне или релативне промјене) овог параметра, банка може користити експертски утемељене граничне вриједности до развоја истих, те имајући у виду вријеме потребно за системско прилагођавање примјене ове одредбе, Агенција очекује да исто буде примијењено у разумно кратком року.

9. Приједлог одредбе упућен у јавну расправу

Ниво кредитног ризика 3 – изложености у статусу неизмирења обавеза Члан 21.

- (1) Банка у ниво кредитног ризика 3, тј. у статус неизмирења обавеза, распоређује изложености када је испуњен један или оба од сљедећих услова:
- 1) дужник касни са отплатом доспјелих обавеза према банци дуже од 90 дана у материјално значајном износу, осим у случајевима када банка може доказати кашњење због техничке грешке на основу ситуација из члана 20. став 3. ове одлуке,
 - 2) банка сматра извјесним да дужник неће у потпуности измирити своје обавезе према банци, њеном матичном друштву или било којем њеном зависном друштву, не узимајући у обзир могућност наплате из колатерала (енгл. *Unlikeliness to pay* – UTP).
- (9) Везано за примјену става 5. овог члана, уколико то сматра оправданим, Агенција у оквиру надзора може наложити банци разматрање и укључивање једног или више додатних индикатора који указују на значајне финансијске потешкоће дужника, као и прилагођавање прагова или критеријума на бази којих се сматра да индикатор указује на значајне финансијске потешкоће, водећи се при томе упоредивим праксама других банака, добрим праксама управљања ризицима и слично.

9.1. Коментари и упити у јавној расправи

9.1.1. Питање/коментар/сугестија

Достављено је питање банке да ли је потребно утврдити и прописати ниво материјалности код техничке грешке.

9.1.2. Одговор

Агенција је мишљења да је прописивањем материјално значајног износа за потребе утврђивања броја дана кашњења обухватила и ситуације у којима су изложености мањих износа доспјеле као резултат техничких околности, а не финансијског положаја дужника, и самим тим их елиминисала из процјена за потребе управљања кредитним ризиком.

9.2.1. Питање/коментар/сугестија

Достављено је питање банке шта се сматра индикаторима упоредивих банака.

9.2.2. Одговор

Агенција ће кроз надзорне активности пратити упоредивост примијењених индикатора и прагова који указују на значајне финансијске потешкоће дужника са праксама других банака и добром праксом управљања ризицима, те уколико утврди да постоје значајна одступања или недовољна

осјетљивост примијењених критеријума, може наложити одговарајућа унапређења. При томе, Агенција ће се водити принципима пропорционалности и међусобне упоредивости.

10. Приједлог одредбе упућен у јавну расправу

Минималне стопе очекиваних кредитних губитака за ниво кредитног ризика 1 Члан 24.

- (1) Банка је дужна да за изложености распоређене у ниво кредитног ризика 1 утврди и књиговодствено евидентира очекиване кредитне губитке најмање у износима како слиједи:
- 1) за изложености са ниским ризиком из члана 19. став 2. ове одлуке – 0,1% изложености,
 - 2) за изложености према централним владама и централним банкама изван Босне и Херцеговине за које постоји кредитна процјена признате вањске институције за процјену кредитног рејтинга која се у складу са чланом 73. Одлуке о израчунавању капитала банака распоређује у степен кредитног квалитета 3 и 4 – 0,1% изложености,
 - 3) за изложености према банкама и другим субјектима финансијског сектора за које постоји кредитна процјена признате вањске институције за процјену кредитног рејтинга која се у складу са чланом 73. Одлуке о израчунавању капитала банака распоређује у степен кредитног квалитета 1, 2 или 3 – 0,1% изложености,
 - 4) за остале изложености код којих није дошло до значајног раста каматне стопе – 0,5% изложености,
 - 5) за остале изложености код којих је дошло до значајног раста каматне стопе – 2% изложености.

10.1. Коментари и упити у јавној расправи

10.1.1. Питање/коментар/сугестија

Достављено је питање банке везано за примјену члана 24. става 1. Одлуке у смислу да ли су изложености дефинисане тачкама 1-3. изузете од примјене услова значајног раста каматне стопе, као и приједлог да се исти изузму. Додатно достављен је приједлог банке да се дефинише минимални период у којем ће банка примјењивати минимални проценат из става 1. тачке 5. а до потврде да се клијент прилагодио промјенама каматне стопе и да отплатни капацитет клијента није угрожен (нпр. 12 мјесеци у односу на промјену каматне стопе).

10.1.2. Одговор

Тумачење банке је исправно, односно изложености наведене у тачкама 1-3. става 1. су изузете од евидентирања очекиваних кредитних губитака најмање у износу од 2% изложености у случају значајног раста каматне стопе по истима. Што се тиче приједлога банке да се предметни проценат примјењује до потврде да се клијент прилагодио промјенама каматне стопе и да отплатни капацитет клијента није угрожен, Агенција остаје при прописаном рјешењу, имајући у виду да минималне стопе очекиваних кредитних губитака представљају пруденцијалну корекцију у ситуацијама када интерни модели банака нису у потпуности и правовремено прилагођени промјенама тржишних услова. Истовремено се наглашава да прописане минималне стопе нису рочно оријентисане нити условљене краткорочном процјеном прилагођености дужника, већ имају за циљ обезбјеђивање минималног нивоа покрића очекиваних кредитних губитака за читав преостали период до доспијећа изложености.

11. Приједлог одредбе упућен у јавну расправу

Прелазне и завршне одредбе Члан 35.

- (1) Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“, а примјењује се од 30.06.2026. године.

11.1. Коментари и упити у јавној расправи

11.1.1. Питање/коментар/сугестија

Достављени су приједлози банака којима се предлаже стављање ван снаге Одлуке о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа, као и приједлог за промјену датума ступања на снагу на 31.12.2026. године с обзиром на комплексност и значајност измјена.

11.1.2. Одговор

Одлуком о измјени Одлуке о привременим мјерама за ублажавање ризика раста каматних стопа („Службени гласник Републике Српске“, број 113/25) рок важења предметне одлуке продужен је до 30.06.2026. године, након чега иста престаје да важи. Истовремено, предвиђено је да се Одлука о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака, према коначном тексту Одлуке, почне примјењивати од 01.07.2026. године. Што се тиче приједлога за одгоду ступања на снагу, исто из наведених разлога није могуће уважити.